

uiteindelijk de Sint-Quintinskathedraal in Hasselt. De fietstocht met brochure brengt je langs alle plaatsen waar mensen uiting gaven aan hun geloof in het mirakel.

➡ **NAFAN JOU OP VERSCHILLENDE PUNTEN**

DEN DICKELE

KERK VAN VIVERSEL

ABDUJ VAN HERKENRODE

KERK VAN LUMMEN (RONDLEIDINGEN IN DE KERK OM 13, 15, 16 & 17U)

HOUTHALEN-HELCHTEREN

- ERFGOEDCEL MIJN-ERFGOED -

De Mijnstreek ademt erfgoed. In As, Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Hechteren en Maasmechelen zitten verrassende collecties, zijn er betoverende plekken, hoor je ontroerende verhalen. Velen daarvan hebben met het mijnverleden te maken, maar ook met de volkscultuur, de dialecten en de ‘verzamelingen’ van mensen.

De Erfgoedcel MijN-Erfgoed werkt voor en met de Mijnstreek rond erfgoed. Omdat de Mijnstreek een multiculturele streek is, wil de erfgoedcel met haar projecten grenzen overschrijden en nieuwe gemeenschappen creëren. In de Mijnstreek zijn heel wat verenigingen en organisaties met cultureel erfgoed bezig. Ontdek op Erfgoeddag ons rijke erfgoedlandschap!

MYSTERIEUS MASY

WANDELING

i.s.m. gemeentes Houthalen-Hechteren en Meeuwen-Gruitrode

Domein Masy was ooit een bloeiend domein van een rijke industrieel. Nu is het militair gebied en slechts hoogst uitzonderlijk toegankelijk voor het publiek. Wil je meer weten over het paardenkerkhof, de Corsicaanse danseres en prachtige orchideeën of reuzenbomen? Of wil je liever weten wie Masy écht was, en wat er daar eigenlijk écht gebeurde? In beide gevallen moet je mee op deze wandeling!

➡ **DIVERSE GROEPEN TUSSEN 15 & 16U30**

DOMEIN MASY - ZALMSTRAAT (AAN DE KAPEL) - 3530 HOUTHALEN-HELCHTEREN

RESERVATIE NODIG (MAXIMUM 200 PLAATSEN)

ERFGOEDCEL MIJN-ERFGOED

T +32 89 81 14 12 - KATRIEN@MIJNERFGOED.BE

SPECIAAL VOOR KINDEREN:

We nodigen ook gezinnen uit om zich voor de wandeling in te schrijven en zich te laten onderdopen in Mysterieus Masy...

Niet toegankelijk voor mindervaliden

Archief dienst cultuur, Stad Genk

GENK. — LAARDU OF OTTRAGE D'ICKENBERG. *Foto: Mambert, G., Hasselt*

- MUSEUM ONS MIJNVERLEDEN -

In het oude directiegebouw van de mijn van Houthalen bevindt zich een uniek museum: Museum Ons Mijnverleden. Een grote verzameling voorwerpen van in en rond de mijn werden oorspronkelijk samengebracht met een didactisch doel: de mijnbouwschool. De geschiedenis van de steenkool wordt geïllustreerd met gesteenten en fossielen. Daarna volgt het verhaal van de ontdekking van de steenkool in Limburg, het starten van de beringen en de eerste mijnen. De conservator vertelt over de risico's van de mijnbouw, de gevaren in de ondergrond, de kameraadschap onder de arbeiders en de gezondheidsrisico's zoals stoflong. Je kan er liftkabels, boorstaven en allerlei gereedschap bewonderen, alsook vitrines met literatuur, foto's, penningen en curiosa. Een indrukwekkende verzameling dus, en de conservator maakt er een belevenis van voor jong en oud.

DE PUTHEKS: FICTIE OF NIET?

RONDLEIDING

i.s.m. Internationaal Kinderfeest, een organisatie van de gemeente Houthalen-Hechteren
Ken jij de putheks? Dat is de mysterieuze figuur die de verantwoordelijkheid voor zoveel onheil in de ondergrond werd toegeschreven. Maar zij was ook het onderwerp van heel wat grappen. De conservator werkte niet alleen mee aan Suske en Wiske 'De mysterieuze mijn', hij zorgt er ook voor dat zij vandaag in eigen persoon op bezoek komt om te vertellen over haar vele belevenissen in de mijn...

➡ **DOORLOPEND TUSSEN 13U30 & 18U**

MIJNBOUW HOUTHALEN - CENTRUM ZUID TMI - 3530 HOUTHALEN-HELCHTEREN

T +32 11 52 28 02

WWW.HOUTHALEN-HELCHTEREN.BE

SPECIAAL VOOR KINDEREN:

Hou je kinderen goed vast, want een ontmoeting met de putheks zullen ze niet gauw vergeten...

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

- TIKB -

Het TIKB (Technisch Instituut van het Kempens Bekken) is beter bekend als de 'mijnbouwschool', waar jongens technisch onderwijs, gericht op de steenkoolindustrie in Limburg, ontvingen.

Vandaag is er het CVO (Centrum voor Volwassenenonderwijs) gevestigd, dat zich tot cursisten richt in een maatschappij die voortdurend en steeds sneller verandert. Het cursusaanbod omvat een flink aantal computeropleidingen, beroepsleergangen (bouw, lassen, koetswerkhersteller, woningdecoratie en kleding), taalcurssussen (Nederlands, Frans, Engels, Spaans en Italiaans) en algemene opleidingen (bedrijfsbeheer).

DE MIJNBOUWSCHOOL: CLICHÉS EN FEITEN

TENTOONSTELLING

Het TIKB werd wel eens als 'minderwaardig' beschouwd. Wie niet 'slim genoeg' was voor het College, moest de mijn in. En geen mijn zonder mijnbouwschool. Het hoe en het waarom van dit omstreden onderwijs kun je ontdekken in de oude klaslokalen en gangen van de school. Je verneemt er meer over de clichés en vooroordelen tegen deze verdwenen vorm van technisch onderwijs in Limburg.

➡ **DOORLOPEND OPEN TUSSEN 10 & 18U**

TIKB - PASTORIJSTRAAT 40/2 - 3530 HOUTHALEN-HELCHTEREN

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

MAASMECHELEN

- MUSEUM VAN DE MIJNWERKERSWONING -

Dit museum bevindt zich in de oudste tuinwijk van Eisden, Maasmechelen, en is ondergebracht in een tweewoonst uit 1925, opgetrokken in cottage-stijl. Het museum illustreert hoe een arbeidersgezin, wonend in de schaduw van de mijn, georganiseerd en gecontroleerd woonde in de jaren 1920/1930. De meubelering, de wandversieringen en de gebruiksvoorwerpen roepen een unieke sfeer op die tegelijkertijd dichtbij én veraf is. De tuin werd heraangelegd volgens de oude voorschriften van de mijn. Tientallen details verwijzen naar het wel en wee van de mijnwerker.

IMITATIETECHNIEKEN IN DE HUIZEN VAN DE CITÉ

TENTOONSTELLING

De wand- en vloerversieringen van dit museum reconstrueren het leven in een citéwoning in de jaren 30. Met gemarmerde, gesponste of geschilderde muren en vloeren schiep men de illusie van een beter leven. De technieken, zoals 'eiken met de luizenkam' of 'marmere met kippenveren' tonen de praktische instelling en de vindingrijkheid van weleer om de woonst een 'deftig uitzicht' te geven...

➡ **DOORLOPEND OPEN TUSSEN 10 & 18U**

MUSEUM VAN DE MIJNWERKERSWONING - MARIE-JOSÉSTRAAT 3 - 3630 MAASMECHELEN

T 089 77 56 26

SPECIAAL VOOR KINDEREN:

Het museum geeft treffend weer hoe een gezin in de jaren 30 hier woonde. Er zijn tal van aanknopingspunten met de eigen leefwereld.

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

FAKE IN DE CITÉ

WANDELING

De cité van Eisden is één van de mooiste, best bewaarde cités van de Mijnstreek. Brede lanen, vakwerk, poorten en hagen... Op deze wandeling leer je aan de hand van verhalen en documenten alles over optische trucs. De wandeling spitst vooral toe op de beleving van bewoners en bezoekers. Hoe ervoeren ze hun woonomgeving en welke grootte idee schuilde er achter de aanleg?

➡ **OM 14 UUR**

START AAN MUSEUM VAN DE MIJNWERKERSWONING

OOGVERBLINDEND ECHT

TENTOONSTELLING

Eisdenaar Edgard Booten was een huisschilder die een grondige vakopleiding genoot. De werkstukken die hij voor zijn eindproef maakte zijn unieke voorbeelden van imitatie technieken. Notenhout, verschillende soorten marmer, palissander, natuursteen, eik... zo perfect nagebootst dat het letterlijk oogverblindend is.

➡ **DOORLOPEND OPEN TUSSEN 10 & 18U**

DIENTSTENCENTRUM DE BOLSTER - KASTANJELAAN 61 - 3630 MAASMECHELEN

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

- STUURGROEP BREEKBAAR VERLEDEN -

De stuurgroep van het project 'Breekbaar verleden' verenigt verschillende partners, met als doel het tonen van een unieke collectie glasplaten over het mijnverleden. LRM is als investeringsmaatschappij ook de opvolger van NV Mijnen, en draagt de valorisatie van het mijnverleden hoog in het vaandel. Het Rijksarchief in Hasselt bewaart de archieven van de Kempische Steenkoolmijnen, waaronder de glasnegatieven van het project 'Breekbaar verleden'. De Provincie Limburg ondersteunt dit project vanuit een streekgerichte en geïntegreerde erfgoedaanpak. De Erfgoedcel MijN-Erfgoed werkt voor en met de zes mijngemeentes rond cultureel erfgoed. Vzw Het Vervolg is een projectcentrum dat projecten en producties ontwikkelt rond het mijnverleden. Danny Veys tenslotte is als curator verbonden aan de tentoonstelling 'Breekbaar Verleden', is zelf fotograaf en doceert aan Sint-Lukas Brussel.

BREEKBAAR VERLEDEN

TENTOONSTELLING

i.s.m. LRM, Rijksarchief te Hasselt, Provincie Limburg, Erfgoedcel MijN-Erfgoed,

vzw Het Vervolg, OKV, curatoren Danny Veys en Ward Segers

In deze expo wordt een unieke collectie glasnegatieven voor de eerste keer aan het publiek getoond. Onderwerp: de Mijnstreek in volle opbouw (1905-1950). Zowel het procedé als de inhoud maakt de beelden uniek. De foto's werden in opdracht van de mijnen gemaakt. Geven zij een correct beeld van deze industrie en haar sociale impact? Of zijn de foto's geposeerd, geënsceneerd, gemanipuleerd zelfs...?

➡ **TUSSEN 12 & 18U**

CULTUURCENTRUM MAASMECHELEN - KONINGINNELAAN 42 - 3630 MAASMECHELEN

Toegankelijk voor mindervaliden

- TOERISME MAASMECHELEN -

Toerisme Maasmechelen beschikt over een splinternieuw bezoekersonthaal. Enerzijds kan je er terecht voor de gebruikelijke dienstverlening, alle toeristische info over het Maasland alsook de verkoop van o.a. fiets- en wandelkaarten, streekproducten, enz... Anderszijds is er een thematisch gedeelte. Hierin worden de troeven van het Maasland in de kijker geplaatst. Vraag hiervoor aan de balie een gratis audio-guide, zo kan je op eigen houtje een rondleiding doen. – Toerisme Maasmechelen, Zetellaan 35, Maasmechelen.

LEGENDES LANGS DE MAAS

WANDELING

De gids wandelt met je vanuit Uikhoven langs de Uiterwaarden van de Maas. Over brede dijken en door oude veldwegen geniet je van een rijk stukje folklore, eigen aan de Maasmechelse kerkdorpen Kotem en Uikhoven. Je maakt kennis met de sagen en legendes die er generaties lang verteld werden, over voorvallen en verschijningen aan de oevers van de Maas...

➡ **OM 10U EN OM 12U**

FIETSCAFÉ UDECH-HOVE - SCHOORSTRAAT 113 - 3631 MAASMECHELEN (UIKHOVEN)

VOORAF INSCHRIJVEN

BIJ TOERISME MAASMECHELEN OP +32 89 76 98 88 OF TOERISME@MAASMECHELEN.BE

SPECIAAL VOOR KINDEREN:

Kinderen en volwassenen worden geboeid door de straffe verhalen die de gids onderweg vertelt.

Niet toegankelijk voor mindervaliden

Grafisch Bureau Lefevre & Ombauer Kunstlerik Vlaanderen

- DE AUTHENTICITEIT VAN FAKE? -

Beste vrienden,

Dit is zonder twijfel een van de spannendste edities van Erfgoeddag tot hiertoe. Spannend, omdat het thema een prikkelende uitdaging is voor alle deelnemende erfgoedorganisaties. FAKE? werpt immers vragen op over authenticiteit, over kennis en kunde, expertise en in- en doorzicht hoe ons beeld van het verleden wordt gestruerd.

Spannend, omdat deze editie teruggaat naar de kern van wat een koesterende erfgoedzorg precies inhoudt of zou moeten inhouden. Mee omwille van die reden overslijt de impact van dit evenement die ene dag die al sinds 2001 telkens plaats vindt op de eerste zondag na de paasvakantie. Aan wat er op dit feestelijk moment allemaal te zien, te beluisteren, te bewonderen en te smaken is, gaan maanden - en dikwijls jaren - van nauwgezette voorbereiding, studie en overleg vooraf. Stuk voor stuk zijn dat basisvoorwaarden voor elkeen die zorg draagt voor de toekomst van ons verleden. Dat komt met FAKE? nu extra in de kijker. Voeg daar de omvorenwaardelijke inzet en de passie van de erfgoedwerkers aan toe, en je krijgt 'een evenement dat zijn gelijke niet kent.

Honderden erfgoedorganisaties bezorgen je op Erfgoeddag een onvergetelijke ervaring. Misschien sneuvelen er vandaag wel zaken die je voordien altijd als 'waar' en 'vanzelfsprekend' hebt aangenomen. Dat illustreert eens te meer dat de sporen van ons verleden zich niet zo maar 'lezen' of interpreteren. Ook in de toe-eigening van ons verleden spelen verschillende belangen mee, soms van symbolische aard, maar ook vaak met een gulden randje. Het siet de erfgoedsector dat zij hun kennis en vaardigheden zo opricht, spontaan en talrijk op Erfgoeddag met jou willen delen. Dat maakt van Erfgoeddag een allesbehalve fake, maar warm en verrassend gebeuren.

Graag tot op Erfgoeddag!

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Leefmilieu,
Natuur en Cultuur

© Philip Vanoutrive

- GROETEN UIT DE MIJNSTREEK -

Beste lezer,

De Erfgoedcel MijN-Erfgoed werkt rond cultureel erfgoed voor en met de gemeentes As, Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Hechteren en Maasmechelen: de Mijnstreek dus!

Erfgoeddag is voor ons dan ook een feestdag, waarbij de erfgoedorganisaties in de streek de kans krijgen om te tonen welk cultureel erfgoed ze beminnen, beheren en belichamen. Dit jaar is dat in het bijzonder het cultureel erfgoed op de grens van waarheid en leugen, echt en onecht.

Elk jaar zetten er meer organisaties uit de Mijnstreek activiteiten op in het kader van Erfgoeddag. Het aanbod kent een grote diversiteit: niet alleen het cultureel erfgoed van het mijnverleden wordt in de kijker gezet, maar ook legendes, vooroordelen en bijgevoel, imitatie technieken, (echte?) wetenschap en de (re)constructie van het verleden komen aan bod bij de ca. 20 deelnemers in de streek.

Op Erfgoeddag kan je als bezoeker bovendien een leuke postkaart opsturen naar je lief, bomma, broer of zus, pennenvriend... om te laten weten wat je in de Mijnstreek zoal zag. Wij zorgen dat de postkaart even later in de juiste bus valt.

Dus... tot op Erfgoeddag, ergens in de Mijnstreek?!

Erfgoedcel MijN-Erfgoed

ERFGOEDDAG MIJNSTREEK

— AS BERINGEN GENK HEUSDEN-ZOLDER HOUTHALEN-HELCHTEREN MAASMECHELEN —

ZONDAG 25 APRIL 2010

AS

- KONINKLIJKE SCHUTTERIJ SINT-SEBASTIAAN AS -

Onze schutterij is een levend stukje geschiedenis. Oppericht in 1644 houdt de schutterij eeuwenoude tradities in eer, zoals het Koningschieten. Schutterijen doen jaarlijks mee aan parades in binnen- en buitenland, met een eigen drumband. In de stoet dragen alle leden historische schutterskledij. Centraal in onze groep staat het koningspaar. De winnaar van het jaarlijkse Koningschieten is koning en loopt langs de schutters-koningin. Koning worden is voor veel schutters een droom! Onze schutterij schiet in open lucht met een zware buks, een historisch geweer dat je enkel in Limburg nog tegenkomt.

KONINGSSCHIETEN SPEKTAKEL

Het koningschieten is één van de vele tradities die de schutterij in ere houdt. Jaarlijks wordt zo de nieuwe schutterskoning bepaald. Wie na lang proberen de (houten) vogel afschiet, is 1 jaar lang koning. Wat schuilt er achter deze kleurrijke verkiezing? Wat klopt er eigenlijk nog van die middeleeuwse 'wortels'? Zijn onze uniformen wel authentiek? En wat is er eigentijds aan dit gebeuren?

☛ VANAF 14 UUR (EINDE MET HULDIGING NIEUWE KONING OM 17.30 UUR)
LOKAAL VAN DE SCHUTTERIJ - KANTONNALE BAAN - 3665 AS
WWW.SCHUTTERIJ-AS.BE

SPECIALAAL VOOR KINDEREN:

Kinderen kunnen zich tot Kinderkoning schieten, in een speciale schietwedstrijd met een kindergeweer.

Geheel toegankelijk voor mindervaliden

- MUSEUM 'T MIELEKE -

't Mieleke is een oude watermolen en een van de twee oudste molens van As. Momenteel doet de gelijkvloerse verdieping van 't Mieleke dienst als tijdelijke tentoonstellingsruimte, terwijl er op de zolder een heemkundige collectie te ontdekken is die werd verzameld en wordt bewaard door de Sint-Aldegondiskring.

De collectie van 't Mieleke is heel divers. Er zijn archeologische vondsten, voorwerpen die met het molenaarsleven te maken hebben, gebruiksvoorwerpen en curiosa, kledij, muziekinstrumenten, devotievoorwerpen, speelgoed... Echte schatten op zolder!

KUNSTVOORWERPEN: ORIGINEEL OF VALS? TENTOONSTELLING

Sommige voorwerpen uit de collectie van 't Mieleke zijn niet wat ze lijken. Bronzen voorwerpen blijken van kunststof te zijn, wat hout lijkt is soms gips. En zijn die schitterende kandelaars uit edelmetaal gemaakt, of niet? Kom zeker eens langs op Erfgoeddag om de verschillen al dan niet zelf te onderscheiden! We garanderen je meer dan één verrassing!

☛ VAN 10U TOT 18U
MUSEUM 'T MIELEKE - ANDRÉ DUMONTLAAN 19 - 3665 AS

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden.

- MUSEUM VOOR ANTIJKE TRACTOREN -

Het museum voor antieke tractoren bevat een indrukwekkende collectie gerestaureerde en opgemaakte tractoren van het legendarische merk Lanz-Bulldog, in de meest schitterende kleuren en met de mooiste details. Tractoren van Lanz Bulldog waren zeer geliefd vanwege de grote kracht en betrouwbaarheid. De verzamelaar speurde in binnen- en buitenland naar deze legendarische machines. Aan elke tractor is een spannend verhaal verbonden. Naast deze reeks opgemaakte voertuigen bevat het museum een grote collectie landbouwmachines en werktuigen, die kunnen worden aangedreven door stationaire motoren. Ook oude technieken worden er gedemonstreerd. Laat je rondleiden door de verzamelaar zelf: je gaat de machines als schatten beschouwen en geloof achteraf in het nut van zijn zelfgemaakte en toegepaste 'nieuwe zwarte goud': koolzaadolie.

DIESEL, BIOBRANDSTOF OF KOOLZAADOLIE?

TENTOONSTELLING

Leer meer over de geschiedenis en evolutie van brandstoffen en aandrijvingen doorheen de tijd. Heel wat tractoren, machines en werktuigen uit verschillende decennia illustreren die evolutie van uitvindingen. Zo blijkt koolzaadolie al sinds WOII een populaire én groene brandstof. Nieuw in de rij is biobrandstof. Maar is dit ook echt een goed alternatief? Ontdek de hele discussie en nog veel meer...

☛ VAN 10U TOT 18U
MUSEUM VOOR ANTIJKE TRACTOREN
HOOGSTRAAT 277
3668 AS

SPECIALAAL VOOR KINDEREN:

Het Tractormuseum is een echt doe-museum. Bekijk én beluister onze voertuigen, probeer oude gereedschappen uit... smul een pannenkoek!

Geheel toegankelijk voor mindervaliden

BERINGEN

- BAROMETERMUSEUM -

Het Barometermuseum in Beverlo is een bijzondere plek. Gesticht door de gepassioneerde bedrijfsleider van Dingsen Barometers, biedt het een speels en uitgebreid overzicht van de eeuwenlange weer- en klimaatgeschiedenis. Voor je het museum binnengaat kun je langs het Pad van Pien lopen en een quiz oplossen. Als je wilt weten hoe zwaar kwik is, hoe je lucht kunt wegen en wat er gebeurt met wereldwinden en de stand van de zon, dan kun je dat in het museum komen testen.

Maar het oog wil ook wat: prachtige, in hout uitgesneden barometers, in alle mogelijke maten en vormen, in messing gezet, met mondeblijzen glas en ornamenten: de unieke stukken van het Barometermuseum zijn talrijk en hun werking wordt op een toegankelijke manier uitgelegd. Bij deze prachtstukken horen allerlei anekdotes. Het museum schenkt ook aandacht aan de scheepvaart en de poolreizen.

'NATUURLIJKE WEERSVOORSPELLINGEN' VERSUS 'DE WETENSCHAP'

RONDLEIDING EN DEMONSTRATIE

Naast barometers biedt het museum ook een overzicht van de eeuwenlange weer- en klimaatgeschiedenis. Met proefjes en een woordje uitleg kun je zelf lucht wegen, wereldwinden en de stand van de zon bestuderen, enz. Op Erfgoeddag leg je de wetenschappelijke weersvoorspelling naast gezegdes en boerenwijsheid over het weer. Klopt het dat insecten, de vlucht van de zwaluw, en spreuken zoals 'februari mist, hooi in de kist', of 'Regent het op Sint-Denijs, dan komt er niet veel ijs' ook het weer kunnen voorspellen? Of komen deze weer-weetjes niet in de buurt van de voorspellingen van de barometer?

☛ VAN 10U TOT 18U
BAROMETERMUSEUM - GENEBOEKSTRAAT 94 - 3581 BERINGEN (BEVERLO)
WWW.BAROMETERS.COM

SPECIALAAL VOOR KINDEREN:

Door proefjes en kleine demonstraties maken we de geschiedenis van de weersvoorspelling ook op een speelse manier duidelijk.

Geheel toegankelijk voor mindervaliden

- VLAAMS MIJNMUSEUM -

De mijnindustrie heeft in Limburg een uniek patrimonium nagelaten. Vandaag belichaamt het mijnvergoed de cultuurwaarden van de regio en vormt het een bindteken tussen de bewoners, hun verleden en hun actuele situatie. Ook in Beringen is dit mijnverleden nog tastbaar aanwezig: de vroegere mijnzettel is haast volledig bewaard en vormt een pareltje van industriële archeologie, de omliggende tuinvijken hebben voor een groot deel hun eigenheid bewaard, de vroegere steenberggen zijn omgetoverd tot natuur- en wandelgebied... Het Vlaams Mijnmuseum, gevestigd in de oude mijngebouwen, biedt - onder de vorm van verschillende arrangementen - een gevarieerd programma aan, waarbij het sociale leven, de mijnbouwtechniek, de geologie, het werk in de ondergrond en de bovengrondse gebouwen aan bod komen.

OVERDRIJVING OF REALITEIT? VERHALEN VAN MIJNWERKERS RONDLEIDING

Mijnwerkers hadden een tot de verbeelding sprekend beroep. Heroïsche verhalen en overdrijvingen zijn dan ook geen uitzondering. Maar hoe ging het er effectief aan toe? Ook de mijnmaatschappijen stelden het leven op en om de mijn soms mooier voor dan het in werkelijkheid was. Een propagandafilm toont een geïdealiseerd beeld van het mijnwerkersbestaan.

☛ OM 11, 12, 13, 14, 15, 16 & 17U
VLAAMS MIJNMUSEUM - KOOLMUNLAAN 201 - 3582 BERINGEN
WWW.TOURISMEBERINGEN.BE - WWW.STEENKOOOL.BE

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

GENK

- EMILE VAN DORENMUSEUM -

Het Emile Van Dorenmuseum opende in 1976 zijn deuren in de voormalige kunstenaarswoning van Brusselaar Emile Van Doren (1856-1949). Van Doren was een talentvolle landschapsschilder, die net zoals vele anderen, de uitgestrekte Kempense natuurpracht opzocht om het ware, romantische landschap te vatten met verf en penseel. Van Doren vestigde zich in 1893 in Genk en samen met zijn vrouw Cidonie Raikem baat hij 'Hôtel des Artistes' uit. Schilders, schrijvers en

geode burgers komen er logeren. Later, in 1913, laat hij villa 'Le Coin Perdu' bouwen om zich in alle rust terug te trekken en zich volledig te wijden aan zijn kunst. Het is in deze villa dat het Emile Van Dorenmuseum ondergebracht is. Het museum vertelt in een authentieke omgeving het verrassende verhaal van het oude 'Genk', waar landschapsschilders sinds het midden van de 19e eeuw verliefd werden op het ongerepte landschap.

BIJGELOOF IN ONS DAGELIJKS LEVEN LEZING

i.s.m. Vormingplus Limburg en Heemkring Heidebloemke
Waarom is vrijdag de dertiende een echte ongeluksdag, brengt een zwarte kat ongeluk en een klavertje vier geluk? Bart Lauvrijs, auteur van verscheidene boeken over bijge-loof, beantwoordt deze vragen... en meer. Met boeiende en spannende voorbeelden ontdek je het verhaal achter verschillende voorbeelden van bijge-loof.

☛ ONTHAAL OM 10U MET KOFFIE EN CROISSANT, START LEZING OM 10U30
RESERVATIE NODIG (MAX. 30 PLAATSEN)
DIENST CULTUUR STAD GENK - T +32 89 65 38 10 - CULTUUR@GENK.BE

HET WARE VERHAAL ACHTER DE LANDSCHAPSSCHILDERIJEN TENTOONSTELLING

Wat is het echte landschap? Tonen de landschappen in de collectie van het museum het 'echte' Genk of zijn het geïdealiseerde voorstellingen van een voor de bewoners hard en ongenadig landschap? Het landschap als toerisme, gepromoot door kunstenaars versus de dagdagelijkse realiteit van de bewoners van de heide laat zien dat het geschilderde landschap meer verbergt dan op het eerst zicht blijkt...

☛ VAN 10U TOT 18U
EMILE VAN DORENMUSEUM - HENRI DECLERENSTRAAT 21 - 3600 GENK
T +32 89 65 38 10 - GSM +32 476 77 30 22 - CULTUUR@GENK.BE

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

- OPENLUCHTMUSEUM BOKRIJK -

In 1958 opende het Openluchtmuseum van Bokrijk binnen het ruimere kader van het Domein Bokrijk de deuren. Op hetzelfde ogenblik dat er in Brussel Expo '58 liep met een focus op de toekomst en (het begin van) de globalisering, leek er in Limburg een omgekeerde tendens te bestaan, met nadruk op de verdwijnde architectuur uit een verleden Vlaanderen.

Aan het begin van de 21e eeuw is het Openluchtmuseum van Bokrijk 'the place to be' voor wie meer te weten wil komen over hoe gewone mensen in Vlaanderen vroeger woonden, werkten en leefden én wat dat vandaag en morgen nog kan betekenen voor de mensen die er nu leven, werken en wonen. De uitzonderlijke combinatie van museum (65ha!), speeltuin, bossen, vijvers, arboretum en evenementenlocatie in één domein (650 ha) biedt bovendien elk wat wils.

BOKRIJK VOOR ÉN ACHTER DE SCHERMEN: DE CONSTRUCTIE VAN HET VERLEDEN RONDLEIDING

Een gids neemt je mee op sleeptouw voor én achter de schermen van het museum. Is alles wel wat het lijkt? De tijdelijke inrichting van de Welleshoeve opent daarbij je ogen voor de transformatie van gewone woningen naar museumgebouwen. Maar je bezoekt ook plekken die voor gewone bezoekers verboden terrein zijn. De ideale kans om het museum van de andere kant te leren kennen, de nostalgie voorbij!

☛ OM 10, 10.30, 13.30 & 14U
RESERVATIE NODIG (MAXIMUM 4 X 25 PLAATSEN)
LIESBETH JORDENS - LJORDENS@LIMBURG.BE - T +32 11 26 53 17
(AANBOD LOOPT NOG TOT 30 SEPTEMBER)

HIJ IS HET! OF TOCH NIET? HET RAADSEL VAN DE 'VERLOREN ZON' EVOCATIE

Een dorp in Vlaanderen anno 1910. Het dagelijkse leven wordt verstoord wanneer er plots iemand opduikt die jaren geleden met de noorderzon verdwenen. De reden achter zijn terugkeer, blijkt al gauw: een erfenskwestie. Al snel rijzen er twijfels over de 'echtheid' van zijn identiteit en het dorp raakt verdeeld tussen believers en non-believers. Beleef deze evocatie van op de eerste rij.

☛ OM 10, 13 & 15U
RESERVATIE NODIG (MAXIMUM 3 X 25 PLAATSEN)
LIESBETH JORDENS - LJORDENS@LIMBURG.BE - T +32 11 26 53 17

DOMEIN BOKRIJK - BOKRIJKLAAN 1 - 3600 GENK
T +32 11 26 53 00 - BOKRIJK@LIMBURG.BE - WWW.BOKRIJK.BE

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

- HEEMKUNDIGE KRING HEIDEBLOEMKE -

De vzw Heidebloemke Heemkring Genk wil onderzoek naar heemkunde in de ruimste zin bevorderen. De heemkring geeft zesmaal per jaar een tijdschrift uit en streeft naar een hedendaagse ontsluiting van het archief en de collectie heemkundige voorwerpen. Heidebloemke organiseert tentoonstellingen en maakt publicaties rond de Genkse geschiedenis.

DE LEGENDE VAN DE DUIVELSKLAUW WANDELING

In Langerlo kun je de legende van de Duivelsklaus herkennen in een aantal 'Duivelstenen' op het centrale pleintje. De duivel zou op de stenen afdrucken van zijn poten hebben achtergelaten uit woede om de kerstening van Genk. Op een geleide wandeling kan je het bijzondere verhaal van de gids vernemen. Ook andere elementen uit de geschiedenis van Langerlo - zoals de oude en moderne haven - komen aan bod.

☛ OM 14U AAN DE DUIVELSTENEN VAN LANGERLO (NAAST KAPEL)
LOUSBEKSTRAAT - 3600 GENK
RESERVATIE NODIG - HEEMKRING HEIDEBLOEMKE
T +32 497 18 27 92 & T +32 89 65 35 95 - HEEMKRING@HEIDEBLOEMKE.BE
WWW.HEIDEBLOEMKE.BE

Niet toegankelijk voor mindervaliden

- MIJNDEPOT WATERSCHEI -

In het voormalige hoofdgebouw van de mijn van Waterschei, in Genk, bevindt zich een grote collectie mijnmaterialen, samengebracht door de ex-mijnwerkers van vzw Mijn-Verleden. De collectie staat opgesteld in het voormalige depot. Er is veel aandacht voor de techniek en het gebruikte gereedschap, dat door de decennia heen evolueerde. Een bezoek aan het Mijndepot is een hele beleving. Grote foto's tonen de geschiedenis van Waterschei van de opbouw tot de sluiting.

HET MYTHISCHE BEROEP VAN DE MIJNWERKER RONDLEIDING

De gidsen van Mijndepot Waterschei nemen je mee op een boeiende tocht doorheen het gebouw en de collectie. Ze vertellen je straffe verhalen uit de mijn. Mijnwerkers, kompels, ereburgers van het land: het gevaarlijke beroep van de mijnwerker nam (en neemt) soms mythische proporties aan. In het Mijndepot leer je meer over het verdwenen werk van de mijnwerkers.

☛ DOORLOPEND VAN 10U TOT 18U
MIJNDEPOT WATERSCHEI - ANDRÉ DUMONTLAAN 69C - 3600 GENK
T +32 477 33 85 55

SPECIALAAL VOOR KINDEREN:

Een bezoek aan het Mijndepot is een hele beleving: al kijkend en kruipend krijgen de kinderen een beter beeld van dit - in ons land - verdwenen beroep.

Niet toegankelijk voor mindervaliden

- YUNUS EMRE MOSKEE -

De Turkse moskee van Sledderlo is genoemd naar de Turkse dichter Yunus Emre. Deze dichter had in zijn oeuvre vooral oog voor vrede en vriendschap tussen alle volkeren. Dagelijks komen er in deze moskee zo'n 30-tal mensen bidden. Op vrijdagdag loopt dit aantal op tot 300. Ook moslims uit de naburige wijken en gemeenten komen naar de moskee. Moskeeën bieden meer voorzieningen dan enkel gebedsrituelen. Zo organiseert de Yunus Emre moskee bijvoorbeeld teken-, karata- en folkloreslessen. Er is een zangkoor, een bibliotheek, een vrouwen- en jongerenvereniging. De moskeevereniging startte in 1982 haar werking in Sledderlo. In 1996 werd met de bouw van de huidige moskee gestart, die in 2002 officieel werd geopend. De Yunus Emre moskee is aangesloten bij de Diyanet van België. In Limburg zijn er twaalf Diyanetmoskeeën.

(VOOR)OORDELEN OVER DE ISLAM WORKSHOP

i.s.m. Provinciale Integratie-centrum Limburg

Welke (voor)oordelen over de islam zijn gebaseerd op verzinsels? Waar schuilt de waarheid dan wel in? In een interactieve workshop gaat een begeleider met het publiek in op een aantal stellingen rond vooroordelen: opvattingen over cultuur en religie, de historische betekenis van bepaalde gewoontes, de rol van de media... Daarnaast kun je de moskee ook bezoeken en proeven van de Turkse eetcultuur.

☛ DOORLOPEND TUSSEN 10U & 18U
YUNUS EMRE MOSKEE - WINTERGROENSTRAAT 61 - 3600 GENK

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

HEUSDEN-ZOLDER

- CIRCUIT ZOLDER -

Vzw Terlamen is actief rond het erfgoed van Circuit Zolder. Het circuit werd in zijn huidige vorm opgericht in 1963, even buiten het dorp van Zolder. De eerste snelheidswedstrijden voor motoren (1958, 1959) gingen nota bene nog door in het dorp zelf...! Het nieuwe circuit kreeg de naam 'Omloop van Terlamen'. Autoclub TAC, daarna OTO club en vervolgens ontelbare andere clubs organiseerden er wedstrijden met wagens van verschillende types en zorgden ervoor dat het circuit internationale bekendheid kreeg.

KIT CARS, MICHEL VAILLANT EN COWBOYVERHALEN TENTOONSTELLING

De grens tussen echt en fake is er van oudsher ook in de autosport. We tonen op Erfgoeddag een bijzondere collectie 'kit cars'. Dure oldtimers of Ferrari's zijn eigenlijk goedkope modellen met een fake carrosserie en motor. Unieke stukken! Daarnaast leer je in ons museum de geschiedenis van Michel Vaillant kennen, en zijn band met Circuit Zol-

der. Was hij louter een stripfiguur, of een levende legende?

☛ DOORLOPEND OPEN TUSSEN 10 & 18U
TERLAMEN 30 - 3550 HEUSDEN-ZOLDER
OPGELEET ENKEL OP VERTOON VAN EEN ERFGOEDDAGBROCHURE KAN JE HET CIRCUIT BETREDEN.

SPECIALAAL VOOR KINDEREN:

Kit cars zou je kunnen vergelijken met speelgoed... voor grote mensen.

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

- HEEMKUNDIG MUSEUM WOUTERSHOF -

Heemkundige kring Zolder (anno 1938) is de oudste erkende geschied- en heemkundige kring van Limburg. Aanleiding tot het stichten van de kring was de ontdekking van het schilderij 'Christus aan het kruis' van Anton van Dijk in de sacristie van de kerk van Zolder. Initiatiefnemers waren August Deprez en Jozef Rogiers. De kring organiseert activiteiten en staat in voor het beheer van het als monument beschermde museum Woutershof, dat een voormalige pastorie is van de abdij van Averbode. In 1974 stelde het gemeentebestuur het gebouw ter beschikking van de kring, die het inrichtte als museum. De verzameling bestaat uit gebruiksvoorwerpen van rond de eeuwwisseling. Een themakamer laat je kennismaken met een schoolklasje uit het lager onderwijs, anno 1930. Er worden jaarlijks wisselende tentoonstellingen georganiseerd.

FAKE? TENTOONSTELLING

i.s.m. de Sint-Vincentiuskerk Zolder-Centrum

Op Erfgoeddag stellen we opnieuw de vraag: is het prachtige schilderij 'Christus aan het kruis' een echte Anton van Dijk of niet? In de Sint-Vincentiuskerk kun je het doek bekijken, in combinatie met een bezoek aan de recent gerestaureerde kerk. In het museum Woutershof vernemen je in een gedetailleerde tentoonstelling het fascinerende relaas van 'de voorlopige geschiedenis van de Zolderse Van Dijk'.

☛ DOORLOPEND OPEN TUSSEN 10 & 18U
SINT-VINCENTIUSKERK ZOLDER EN HEEMKUNDIG MUSEUM WOUTERSHOF
HELDENPLEIN/DEKENSTRAAT - 3550 HEUSDEN-ZOLDER
T +32 11 53 35 66

Geheel toegankelijk voor mindervaliden

- VZW HET VERVOLG -

Het Vervolg vzw is een projectcentrum dat verschillende activiteiten organiseert om de Limburgse Mijnstreek te ontdekken. Coalface is een sociaal-artistisch project van Het Vervolg dat de identiteit van de mijnstreek via fotoexpo's en workshops in beeld brengt.

Het verkennen van het culturele erfgoed van de Mijnstreek kan ook onder begeleiding van een enthousiaste gids tijdens een Mijnstrektor. Een minibus staat ter beschikking om kleine groepen gedurende 4 tot 6 uur door de streek te gidsen. Een Mijnstrektor biedt dé kans om de streek in al zijn verscheidenheid te ontdekken: van de indrukwekkende mijnsites, de verrassende natuur tot de culturele en culinaire invloeden in de cités.

Meer ontdekken over het rijke mijnverleden kan door op pad te gaan met een Sleutelfiguur. Sleutelfiguren delen hun persoonlijke familiegeschiedenis en vertellen hun anekdotes en ervaringen over het leven en werken in de mijnen. Meer informatie vind je op www.hetvervolg.org, www.coalface.be, www.mijnstreek.be en www.sleutelfiguren.be

DE PUTHEKS WANDELING

Tijdens een wandeling op de mijnsite van Zolder luister je naar een verhaal tussen fictie en realiteit. Een heks bracht volgens vele 'koolputters' ongeluk in Limburgse mijnen. Onverklaarbare ongevallen, geluiden en schaduwen in de ondergrond werden deze 'putheks' verweten. Nog steeds is de laatst veroordeelde Vlaamse heks 'Leyn Weeks', volgens de legende verdwenen in de put van Zolder...

☛ OM 10 & 13 UUR
MARKTPLEIN ZOLDER
RESERVATIE NODIG (MAXIMUM 24 PLAATSEN)
VZW HET VERVOLG - T +32 89 86 58 86 - RESERVATIES@HETVERVOLG.ORG
WWW.HETVERVOLG.ORG

SPECIALAAL VOOR KINDEREN:

Het verhaal en de locatie zijn ook interessant voor kinderen.

Gedeeltelijk toegankelijk voor mindervaliden

- GROTE FIETSTOCHT DOOR LUMMEN, HEUSDEN-ZOLDER EN HASSELT -

IN HET SPOOR VAN DE BLOEDENDE HOSTIE FIETSTOCHT

i.s.m. Gemeente Lummen Dienst Vrije Tijd, gemeente Heusden-Zolder, Circuit Zolder, Erfgoedkring Herkenrode-Kuringen, Kerkrand Vervel, Geschied- en heemkundige Kring Lummen, Mirakelcomité Viversel en de Erfgoedcel Hasselt.

Het Heilig Sacrament van Mirakel - beter bekend als de bloedende hostie van Herkenrode - werd sinds het mirakel in 1317 in Viversel (Heusden-Zolder), op verschillende plaatsen bewaard: in Lummen, de abdij van Herkenrode en